Instructions: **Answer any five questions.**

Q. 1 Discuss the various determinants of foreign policy. How do domestic pressures influence the marketing of foreign of policy? (20)

Q. 2 Distinguish between war and armed conflict. Examine the causes of modern day armed conflicts. (20)

Q. 3 Discuss the sources of international law. Can international law be regarded as law in the strict sense of the term. Give reasons for your answer. (20)

Q. 4 Critically analyse the success and failures of united nations. What do you think is the most important innovation of UN? (20)

Q. 5 Discuss the efforts of SAARC to bring about regional co-operation. What are the major challanges faced by SAARC. (20)

Q. 6 Examine the challanges that are being faced by EU in recent times. (20)

Q. 7 What are human rights? Examine the role played by the UN is promoting Human Rights. (20)

સૂચના : પ્રશ્ન ક્રમાંક ૧ થી ૭ માંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

પ્ર. ૧ વિદેશનીતિના વિવિધ નિર્ધારકોની ચર્ચા કરો. તેના ઘડતરમાં આંતરિક દાબાણો કેવી રીતે અસર કરે છે? ૨૦

પ્ર. ૨ યુધ્ધ અને સશસ્ત્ર સંઘર્ષ વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો. આધુનિક સમયના સશસ્ત્ર સંઘર્ષનામ કારણો તપાસો. ૨૦

પ્ર. ૩ આંતરરાષ્ટ્રિય કાયદાના સ્ત્રોતોની ચર્ચા કરો. શું તેને ખરેખર કાયદો કહો શકાય? કારણ સહિત ઉત્તર લખો. ૨૦

પ્ર. ૪ યુનોની સિધ્ધિઓ અને નિષ્ફળતાઓ ની ચર્ચા કરો, તમારા મતે યુનોનો ખૂબ અગત્યનો ફેફાર ક્યો છે? ૨૦

પ્ર. ૫ પ્રાદેશિક સહકાર સંદર્ભે સાર્ક ના પ્રયાસોની ચર્ચા કરો. તેને ક્યા મુખ્ય પડકારો જોવા મળે છે? ૨૦

પ્ર. ૬ યુરોપિયન યુનિયનનો વર્તમાન પડકારોની સમીક્ષા કરો. ૨૦

પ્ર. ૭ માનવઅધિકારો એટલે શું? તેમાં વધારો કરવા માટેની યુનોની ભૂમિકા તપાસો. ૨૦

सूचना : कोई भी पाच प्रश्न हल किजिए।

प्र. १	परराष्ट्रधोरण के तत्वोची चर्चा किजिए। परराष्ट्र धोरण तयार करते समय अंतर्गत दबाब किस तारिकेसे असर करते है ?	२०
प्र. 2	युध्द और शस्त्र संघर्षमे भेद बताईए. आधुनिक कालखंडके शस्त्र संघर्षते विविध कारकोंका परिक्षण किजिए।	२०
प्र. ३	आंतरराष्ट्रीय कानून के विविध स्त्रोत लिखिए क्या आंतरराष्ट्रीय कानून बहोत गंझीरतासे लिए जाते है ? आपका जबाब सकारण स्पष्ट किजिए।	२०
प्र. ४	संयुक्त राष्ट्र के यश और अपयश का परिक्षण किजिए. संयुक्त राष्ट्र के ने कौनसे महत्वपूर्ण बदलाव लाए है ऐसे आपको लगता है।	२०
प्र. ५	प्रादेशिक सहकार्यामे सार्क के योगदावपर चर्चा किजिए। सार्क के सामने कौनसी कठिनाईयाँ है।	२०
प्र. ६	वर्तमानकालमें युरोपियन युनियनके सामने खडे समस्याओंका परिक्षण किजिए।	२०
प्र. ७	मानवी हक्क क्या है ? मानवी हक्क को बढावा देने मे संयुक्त राष्ट्र की भूमिका का परिक्षण किजिए।	२०

सूचना : कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

प्र. १	परराष्ट्र धोरन निर्धारित करणारे विविध घटकांची चर्चा करा. परराष्ट्र धोरण ठरवितांना अंतर्गत दबाव काशापदधतीने प्रभाव पाडतात.	२०
प्र. २	युद्ध आणि शस्त्र संघर्ष यातील फरक सांगा. आधुनिक काळातील शस्त्र संर्घर्षाच्या विविध कारणांचे परिक्षण करा.	२०
प्र. ३	आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे विविध स्त्रोत सांगा. आंतरराष्ट्रीय कायेद हे काटेकोरपणे पाळले जाणारे कायदे असू शकातात काय ? आपले उत्तर सकारण लिहा.	२०
प्र. ४	संयुक्त राष्ट्रांचे यशापयशाचे टिकात्मक परिक्षण करा. संयुक्त राष्ट्रांचे महत्वाचे बदल कोणते आहेत असे आपणास वाटते ?	२०
प्र. ५	प्रादेशिक सहकार्यातील सार्क च्या योगदानाची चर्चा करा. सार्कसमोरील महत्वाची आव्हाने कोणती आहेत.	२०
प्र. ६	वर्तमानकाळात युरोपियन युनियनला सामोरे जाव्या भागणाऱ्या आव्हानांचे परिक्षण करा.	२०
प्र. ७	मानवी हक्क म्हणजे काय ? मानवी हक्क जपनूकितील संयुक्त राष्ट्रांच्या भूमिकेचे परिक्षण करा.	२०